

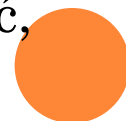

FUNKCIONALNE SPOSOBNOSTI UČENICA OSNOVNIH ŠKOLA

Benin Murić, *Državni univerzitet u Novom
Pazaru, Departman za biomedicinske nauke,
Studijski program: Sport i fizičko vaspitanje*

UVOD

- U novije vreme, školsko fizičko vaspitanje izloženo je sve češćim kritikama ne samo od strane nadležnih prosvetnih organa, već i od šire društvene javnosti. Oštrica ovih kritika uperena je, u prvom redu, na njegovu efikasnost
- Današnji načinu življenja dece iziskuje sve veću promociju fizičke aktivnosti i ukazivanju na dobrobitima koja ona donosi. Životni stil dece dovodi do sve veće gojaznosti kod dece, naročito dece u urbanim sredinama (Özdirenç, Özcan, Akin, & Gelecek, 2005). Deca koja žive u ruralnim sredinama manje su izložena uticaju modernizacije društva i više vremena provede na otvorenom prostoru za vreme slobodnog vremena. Funkcionalne sposobnosti kao i sposobnost dece sve više opadaju. Funkcionalne sposobnosti povezane su s delotvornošću sistema za transport kiseonika (Petrić, 2009.), i odgovorne su za postizanje kardiorespiratornog fitnesa. Na funkcionalne sposobnosti, se najpovoljniji utiče korišćenje aktivnosti cikličnog karaktera (Wang & Lobstein, 2006), i njihovim razvojem smanjuje se i reguliše telesna težina (Petrić, Cetinić & Novak 2010)

- Predmet istraživanja su funkcionalne sposobnosti učenika. Osnovni cilj istraživanja je utvrđivanje statistički značajnih razlika između funkcionalnih sposobnosti učenika gradske i seoske sredine. Polazeći od predmeta i cilja istraživanja, postavljena je sledeća hipoteza H: Ne postoje statistički značajne razlike između funkcionalnih sposobnosti učenika gradske i seoske sredine
- Ukupan uzorak čini 200 ispitanica, VIII razreda osnovne škole, starih 15 ± 6 meseci sa teritorije opštine Novi Pazar, ženskog pola, podeljenih u dve grupe po 100 ispitanica tako da grupe čine grupa grad i grupa selo. Za procenu funkcionalnih sposobnosti primenjeni su sledeći merni instrumenti: Trčanje 600 metara (F600), Bergmanov test (modifikovani harvadski step-test) (FBT), Zadržka u fazi izdaha (apnea) (FA1).

REZULTATI ISTRAŽIVANJA SA DISKUSIJOM- FUNKCIONALNI POKAZATELJI UČENICA SELA

- Analizom rezultata u subuzorku učenica, grupa selo, prikazanih u Tabeli 1., može se konstatovati da je ova grupa učenica u velikoj meri homogena kada su u pitanju rezultati testova za sposobnosti trčanja na 600 metara i testa adaptiranosti na fizičke napore koje izaziva Bergmanov test, jer su koeficijenti varijacije ispod 15%. Međutim, kada je u pitanju test za procenu otpornosti na kiseonički dug koeficijent varijacije je nešto preko 37% što nije visoka vrednost ako smo svesni svih faktora koji su mogli uticati na dobijene rezultate pa i samo testiranje

Tabela 1. Osnovni statistički pokazatelji funkcionalnih varijabli učenica sela

Vatijabla	Srd.vrd	Std.dev	Min	Maks	Koef.vr	Interv.pov.	KS p	Skenjnes	Kurtosis	
F600	174.66	22.73	117.90	218.00	13.02	170.15	177.85	.484	-3.111	20.91
FBT	63.06	6.14	54.60	79.00	9.74	61.84	63.92	.865	.589	-.337
FA1	3.62	1.37	1.00	7.70	37.75	3.35	3.81	.870	.882	1.273

FUNKCIONALNI POKAZATELJI UČENICA GRADA

- Da se radi o relativno kompaktnoj grupi učenica kada su u pitanju rezultati trčanje na 600 metara i adaptiranosti na napore najbolje pokazuju koeficijenti varijacije koji ne prelaze 12%.
- Međutim, kada je u pitanju test otpornosti na kiseonički dug grupa je značajno heterogenija (47,36%), što je konstatovano u oba subuzorka i u svim grupama.

Tabela 2. Osnovni statistički pokazatelji funkcionalnih varijabli učenica grada

Varijabla	Srd.vrd	Std.dev	Min	Maks	Koef.vr	Interv.pov.	KS p	Skenjness	Kurtosis	
F600	179.06	20.95	119.40	209.00	11.70	174.91	182.00	.379	-4.487	31.83
FBT	63.40	6.96	54.60	85.80	10.98	62.02	64.38	.980	.956	.709
FA1	3.63	1.72	1.00	9.80	47.36	3.29	3.87	.484	1.323	2.177

RAZLIKE IZMEĐU UČENICA SELA I GRADA U FUNKCIONALNIM VARIJABLAMA

- Rezultati osnovnih statističkih parametara funkcionalnih varijabli pokazali su da se učenice sela i grada, numerički gledano, razlikuju u prosečnim vrednostima pojedinih varijabli. Da li se učenice sela i grada statistički značajno razlikuju u sistemu primenjenih funkcionalnih parametara istraživano je multivarijantnom analizom varijanse i diskriminativne analize. Dobijeni rezultati ukazuju da se ove dve grupe ispitanica statistički značajno ne razlikuju u sistemu primenjenih funkcionalnih varijabli ($F = .89$ i $p = .49$)
- Dobijeni rezultati ukazuju da se ove dve grupe ispitanica statistički značajno ne razlikuju u sistemu primenjenih funkcionalnih varijabli ($F = .89$ i $p = .49$), te je H_0 prihvaćena. Testiranje razlika aritmetičkih sredina sprovedeno je multivarijantnom analizom varijanse i diskriminativnom analizom.

Tabela 3. Razlike između učenica sela i grada u funkcionalnim varijablama na osnovu multivarijantne analize varijanse i diskriminativne analize

	n	F	p
MANOVA	3	.801	.498
DISKRIMINATIVNA	3	.601	.549

ZAKLJUČAK

- Cilj istraživanja je bio da se na osnovu funkcionalnih pokazatelja utvrdi da li postoje statistički značajne razlike između učenica koje nastavu fizičkog vaspitanja realizuju u različitim materijalnim uslovima rada.
- Rezultati dobijeni na osnovu pojedinih statističkih analiza ukazuju da se učenice sela i grada statistički značajno ne razlikuju u sistemu primenjenih funkcionalnih varijabli na traženim nivoima značajnosti ($F= 20.20$ i $p = .00$), te je hipoteza prihvaćena.
- Te razlike koje postoje nisu statistički značajne u svim mernim instrumentima: Trčanje 600 metara (F600), Bergmanov test (modifikovani harvadski step-test) (FBT), Zadržka u fazi izdaha (apnea) (FA1).

